

Pro Parte Tertia hic eadem de *Hypocritis* Excerpta occurrunt, de quibus ad *Cod. DCXXXVI.* mentem aperuimus. Nec est, quod addamus, nisi displicere, cum totum Operis hujus titulum de *Claustro Animae*, quoniam de *Claustro Animae* non nisi *unus* agat Liber, tum divisionem ejus in *Libros IV.* quorum saltem *primus* pene nihil de *Claustro*. Qua de re viderit, qui olim *Hugonum Victorini* et de *Folieto* Opera ad dentatiorem limam revocaturus est, quam quidem Promulgatores *Rotbomagenses*.

III. fol. 105. Incipit epistola domni Hugonis ad fratres de *hamerisleve de soliloquio*. Initium: *Dilecto fratri G. ceterisque seruis christi Hamerisleue de gentibus.* &c. Abfuit haec Epistola ab Exemplo, quod *Cod. DCCCCLXXIV.* produximus, cui ceterum consonat praefens, quod inscribitur: *Incipit soliloquium dilectionis de arra anime.* et extat una cum Epistola T. II. edit. *suprac.* p. 223.

CCVII. VII B. 3.

80 Codex membraneus lat. Sec. XV. Folior. 183. f. admodum nitide perscriptus et literis capitalibus auro, coloribusque variis complectitur *L. Coel. Lactantii Firmiani*, Scriptoris Seculi IV, Opera, fuitque olim, ut nomen adscriptum testatur, inter *Joannis Sambuci* Pannonii Tyrnaviensis Philologi insignis *κειμελια*. Orditur ab elogiis, quae *Hierony-*

mus variis in locis *Lactantio* tribuit, iisque *cenfuram* subjicit, quae hoc initio: *Lactantius quem nostri propter eloquentiam plurimum laudant* &c. primum occurrit in editione Veneta *Vindelini de Spira MCCCCLXXII.* f. *Censuram* excipit *Elenchus Capp. Librorum VII. Divinarum Institutionum*, qui et ipse jam in antiquissimis editionibus habetur. *Liber I.* minio inscribitur: *Lactantij Firmiani de falsa religione liber primus*, incipitque: *Magno et excellenti ingenio uiri* &c. Statim *lin. I.* voci *dedissent* alia manus syllabam *di* inseruit; plurimi enim Codices et Editiones antiquae *dedidissent* legunt. C. I. apostrophe tota *ad Constantinum Imp.* nobis deest. *Loca graeca* in ora libri manu coeva latine redduntur. C. VI. vocem *Toytb*, quae in Codicibus diversimode scribitur, relicto spatio noster transfiliit. C. XXIII. nobis in *duo* sectum est ita, ut a verbis: *Restant adhuc aliqua*, XXIV. incipiat.

L. II. C. 1. post verba: *Gestio enim* deficiunt ea: *Constantine Imperator*, illicoque post rectius legitur *conuictis inanibus*, quam *manibus*. C. IX. sub initium non habetur illa *περικοπη*: *Sicut mater sine exemplo* &c. nec illa haeresin Manichaeam sapiens, quae mox subsequitur: *Fecit in principio bonum et malum* &c. denique nec longior illa: *Cur autem justus Deus* &c. quae verbis: *ad Deum deferat*, et: *Exorsus igitur* &c: subinde interjecta deprehenditur.

L. III. C. VIII. ubi Editores *Parifini* T. I. p. 205. 1748. 4. legunt et tuentur *Clinicorum*, rectius noster *Cynicorum*; praecedit enim: *Peripateticorum et Stoicorum*. *Cynicorum* se nonnisi in Editionibus quibusdam reperisse adfirmant illi. C. XVIII. nobis in ea verba terminatur: *Cicerone et Catone feruatis*.

L. IV. C. I. lin. 1. defunt verba: *Constantine Imperator*. C. XXX. reliquis Haereticis enumeratis adduntur et *Ariani*.

L. V. C. I. lin. 1. adest apostrophe: *constantine imperator*; recentior tamen calamus in margine addidit *maxime*. Sub finem post verba: *ad aniles fabulas contulisset*, non comparet illa Interjectio: *Unde apparet disertissimo* &c. quam *Isaeus* in *Mf. Bon.* se reperisse testatur. C. XI. sub finem recte: *Domitius (Ulp.) de Officio Proconsulis libro septimo*. C. XII. sub finem pro *diis suis cariosis* legitur *nariosis*, notaturque recentiore manu in ora: *quia thuris odore tantum coluntur*. C. XVII. sub initium noster quoque rejicit illam *περιουρη*: *Volens aliud esse jus — nullum foret*. Rejicit et illam C. XXII. sub initium: *A multis enim non coluntur*.

L. VI. C. I. pro *et conscientia* probabilius noster legit *et scientiam*; sequitur enim: *sine quo nec sciri quidquam potest*. C. IV. pro *ad unius hostis insidias* habet *unius inuisibilis hostis*. C. XXI. contra *Parifinam* legit: *ab aliquo perito doctore fundati minus credunt*.

L. VII. C. V. his verbis finitur: *apud Deum et cum Deo semper*, praetermissa illa proluxa oratione, quam et *Parifina* ut minus Catholicam *Laſtancio* abjudicat. C. XXVI. definit in haec verba: *et libenter hiis qui finxerint credunt*. Adest itaque *Peroratio ad Imperatorem*, quam *Parifina* post alias ut genuinam recepit. Totius Operis finis: *a domino consequamur*.

Fol. 155. p. 2. *Laſtancii firmiani de ira dei ad donatum liber incipit*. Hoc initium. Libri initium: *Animaduerti saepe donate* &c. C. III. sub finem adest illud: *nocere posse, prodesse non posse*. C. XII. sub initium in textu legitur: *dum diuinitatis intellectus quo differimus a beluis in homine solo reperitur iustitiam qua* &c. In ora vero: *quia diuinitatis sapientia intellectus est quo differimus a beluis. In homine solo reperiri iustitiam qua* &c. C. XVIII. sub initium adest illa *περιουρη*: *Sed defertur aliunde tanquam dubium, nec unquam potest esse scelus tam clarum, ut defensionis locus non sit, et ideo potest iudex non*, quam *Parifina* recipit. C. XXI. in fine non male: *ut habeat homo respiciendi sui facultatem*, quae lectio *Parifinis* editoribus nullibi occurrere videtur. Ad C. XXII. adduntur haec verba: *Indignatur ergo aduersus peccatores*. C. XXIII. in duo nobis diuiditur, XXIV. ab his verbis incipiente: *Quapropter nemo uaniloquentia philosophorum inductus* &c. Finis Libri: *et nunquam uereamur iratum*.

649

P A T R I S T I C I

650

Fol. 170. *Lactantij. fir. de opificio hominis ad Demetrianum Liber Incipit.* Haec rursus rubro. Libri exordium: *Quam minime sim quietus &c.* C. I. sub finem noster quoque legit: *oculis contractari.* C. II. sub initium *pellibus* legit pro *pilis*; melius fortasse; non enim omnia animalia pilos habent. C. vero III. *boves luce*, cum *boves lucas* (Elephantes) aut *equos*, rescribendum esset. Sub finem C. IV. adfunt verba: *que reuerentia inter se? quis ordo?* quae Parisina repudiat. C. VII. post initium nihil de *imagine*, sed expedite legitur: *innumerales animantium preferat uarietates.* C. VIII. ubi de Sono in aures recepto sermo est, malo nostri: *foramina ipsa conueberent*, quam Parisinae *cobiberent*. C. XI. duas interjectiones: *in quod spiritus reciproca vicissitudine commearet*, et: *ut flecti cervix, ac moveri facile possit*, non agnoscit noster. C. XIX. Oratio Manichaeismo favens et passim veteratori cuiquam adtributa inserta est; incipit vero: *Dedit ei et constituit adversarium &c.* et finit: *victus prostratusque discedit.* Ultima Libri: *ad iter caeleste direxerit*, et rubro: *Lactantii firmiani de opificio hominis liber finit.* Haec Speciminis instar de Codice, cujus notitiam *Heumanno*, *Bünemanno*, *Lebrunio*, *Langletoque*, ultimis *Lactantii* editoribus, non ingrati futuram fuisse mihi persuadeo.

CCVIII. VII. B. 15

Codex membraneus lat. Sec. 9^a XV. Folior. 256. f. nitidissime exaratus, fronte et literis initialibus deauratis, artificioseque picturatis complectitur *Coelii Lactantii Firmiani* Sec. IV. Scriptoris Opera locis graecis rite ubique insertis, et variis in margine castigationibus adpositis. Inscriptio purpurea sic habet charactere quadrato: *Firmiani Lactantii Divinarum Institutionum Aduersus Gentiles. Liber Primus.* Libri omnes septem integerrimi sunt, non tamen in Capita divisi. Lectio passim proba, et ad recentissimas editiones, *J. Lud. Bünemanni* Lipsiensis 1739. 8. et Parisinam *J. B. Le Brunii* 1748. 4. intelligimus, accedens. Ita L. II. init. legitur: *conuictis inanibus.* L. III. restituitur: *nisi ornatu aliunde questito circumlitum fuerit ac politum.* Sub finem L. IV. cum aliis Haereticis nominantur et *Arriani*. Post init. L. V. ubi de *Cypriano* sermo est, non comparet interjectio illa: *Unde apparet disertissimo &c.* L. VI. init. *et scientiam* legit noster, non *et conscientia*. Versus finem L. VII. abest tota illa ad *Constantinum* Imp. apostrophe, quae incipit: *Sed omnia jam sanctissime Imperator &c.* Haec speciminis ergo; plura enim jam ad praeced. *Lactantii* Codicem adnotavimus. Illud addendum: graecorum locorum interpretationem latinam ipsi textui ubique insertam esse.